

Х З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЕНЕТИКІВ І СЕЛЕКЦІОНЕРІВ ім. М. І. ВАВИЛОВА

А. В. ГОЛУБЕНКО¹, Н. М. ДРОБИК², О. О. ПОРОННИК³, В. А. КУНАХ³

¹Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ННЦ «Інститут біології та медицини»
вул. Володимирська 64/13, Київ, 01601, Україна
e-mail: holubenko@yahoo.com

²Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, 46027, Україна
e-mail: drobyk.n@gmail.com

³Інститут молекулярної біології і генетики НАН України
вул. Академіка Заболотного, 150, Київ, 03143, Україна
e-mail: kunakh@imbg.org.ua

2–6 жовтня 2017 р. у місті Умань (Черкаська область) на базі Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України та Уманського національного університету садівництва відбувся черговий Х з'їзд Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова (УТГіС), присвячений 50-річчю від часу заснування УТГіС і 130-річчю від дня народження М. І. Вавилова.

На з'їзді зареєструвались 132 учасники, серед яких — 90 делегатів з'їзду, що склало 81 % від числа обраних делегатів (обрано 110 осіб). У делегатських зборах взяли участь 73 делегати від регіональних представництв УТГіС з України та 17 делегатів-іноземців — провідних учених з Азербайджану, Білорусі, Латвії, Литви, Польщі, які представляли іноземних членів УТГіС. На відкритті з'їзду, разом із представниками громадськості і студентами вищих навчальних закладів Умані, були присутні близько 250 осіб.

До початку роботи з'їзду вийшли друком чергові два томи збірника наукових праць «Фактори експериментальної еволюції», т. 20 і т. 21 (ISSN 2415-3726 (Online), ISSN 2219-3782 (Print)), які містять матеріали, подані на з'їзд. Всього опубліковано 144 статті і 16 вибраних тез пленарних доповідей. У цих двох томах збірника в оглядових і експериментальних статтях, а також у тезах пленарних доповідей, розглянуто проблеми еволюції геномів у природі та експерименті, загальної та популяційної генетики, прикладної генетики і селекції, молекулярної генетики та геноміки, екогенетики, біоінформатики та комп'ютерної біології, а також генетики та селекції рослин, тварин і мікроорганізмів, генетики людини та медичної генетики, наведено результати аналізу та оцінки генетичних ресурсів, розглянуто досягнення у галузі молекулярних та клітинних біотехнологій, проаналізовано актуальні питання історії біології та еволюційної теорії, а також питання викладання генетики, селекції та еволюційної теорії.

Відкрив з'їзд і виступив із вступним словом голова оргкомітету, Президент УТГіС ім. М. І. Вавилова, член-кореспондент НАН України **В. А. Кунах**. У вступній промові він привітав делегатів та учасників з'їзду з ювілеєм — 50-річчям від часу заснування УТГіС ім. М. І. Вавилова та початком роботи ювілейного Х з'їзду УТГіС, нагадав особливості організаційної структури та охарактеризував напрямки діяльності Товариства, оголосив план роботи з'їзду та нагородив Почесними грамотами «За активну участь у роботі Товариства, багаторічну сумлінну працю, вагомі досягнення у науковій діяльності та з наго-

ди 50-річчя від часу заснування УТГІС ім. М. І. Вавилова» члена-кореспондента НАН України І. С. Косенка, професора А. І. Опалка, доцента Ю. М. Мішкурова, професора В. С. Мамалигу, професора Н. М. Дробик. З вітальним словом виступив співголова оргкомітету з'їзду, директор Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України, чл.-кор. НАН України **І. С. Косенко**. Від колективу Уманського національного університету садівництва з вітальним словом виступив декан факультету лісового і садово-паркового господарства, доктор с.-г. наук, професор **В. В. Поліщук**. Відтак головуючий на відкритті з'їзду В. А. Кунах зачитав привітання від академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України, академіка НАНУ, академіка НАМНУ **С. В. Комісаренка**; від академіка-секретаря Відділення загальної біології НАН України, академіка НАНУ **В. В. Моргуна**; від директора Інституту молекулярної біології і генетики НАН України, академіка НАНУ **Г. В. Єльської**. Після цього учасників з'їзду привітав співочий ансамбль «Софіївка» Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України, музичні виступи яких делегати зустріли бурхливими оплесками.

Пленарне засідання, на якому головували член.-кор. НАНУ В. А. Кунах, член.-кор. НАНУ І. С. Косенко та доктор біол. наук, професор Н. М. Дробик, було відкрите доповіддю **В. А. Кунаха** «Коротка хронологія Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова у з'їздах (до 50-річчя від часу заснування)». Наступною була доповідь завідувача відділом Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України, кандидата с.-г. наук, професора **А. І. Опалка** «Феномен лисенківщини у геномну еру», яка привернула велику увагу і викликала бурхливу дискусію у кулуарах з'їзду (розгорнуті положення цієї доповіді викладено у статті: *Опалко А. І., Сержук О. П.* Феномен лисенківщини у геномну еру // Вісн Укр. тов-ва генетиків і селекціонерів, 2017, том 15, № 1, с. 69–78). Наступна доповідь «Genetic control of riboflavin biosynthesis and construction of the effective producers of riboflavin, flavin nucleotides and flavin antibiotics in the flavinogenic yeast *Candida famata*» від колективу авторів була проголошена директором Інституту клітинної біології НАН України, академіком НАН України **А. А. Сибірним** (м. Львів). Не менш пізнавальною і цікавою була також доповідь директора Інституту

клітинної біології і генетичної інженерії НАНУ, члена-кор. НАНУ **М. В. Кучука** (м. Київ) «Генетичні модифікації рослин — від корисних ознак до нових ліків».

Після невеликої перерви було продовжено пленарне засідання, на якому головували академік АН Латвії І. Д. Рашаль і член-кор. НАН України М. В. Кучук. На цьому засіданні з великою увагою було заслухано: доповідь завідувача відділом Інституту молекулярної біології і генетики НАНУ (м. Київ), члена-кор. НАНУ **О. І. Корнелюка** «Комп'ютерне моделювання молекулярної динаміки аміноацил-тРНК-синтаза та їх мутантних форм, пов'язаних з нейродегенеративними захворюваннями»; доповідь «Revealing plant nuclear genome structure, evolution and stability at the cytomolecular level using the model grass genus *Brachypodium* — current status and future prospects», з якою від колективу авторів виступив проф. Р. Хастерок (prof. **R. Hasterok**, Department of Plant Anatomy and Cytology, University of Silesia in Katowice, Poland); а також доповіді директора Інституту харчової біотехнології і геноміки НАН України (м. Київ), академіка НАНУ **Я. Б. Блюма** «Аутофагія: шляхи залучення цитоскелету до розвитку процесів самопоїдання у рослин»; директора Інституту генетики і цитології НАН Білорусі **В. А. Лемеш** (Мінськ, Білорусь) «Новые ДНК-технологии — новые возможности»; академіка АН Латвії **І. Д. Рашалья** (prof. **I. Rashal** «Use of flow cytometry for investigation of plant genomic response in ecological studies» Institute of Biology, University of Latvia, Riga); директора Інституту розведення і генетики тварин НААН (с. Чубинське, Київська обл.), академіка НААН **С. І. Ковтун** «Наукові і практичні аспекти розвитку біотехнології у тваринництві: світовий та вітчизняний досвід».

Після обідньої перерви учасники з'їзду заслухали вечірню лекцію «Малые дозы ионизирующей радиации и отдаленные последствия Чернобыля», яку прочитала професор **Р. І. Гончарова** (Інститут генетики и цитологии Национальной академии наук Беларуси, Минск).

Увечері 3 жовтня 2017 р. відбулися збори делегатів X з'їзду УТГІС. Головуючим на зборах було обрано члена-кор. НАНУ, проф. О. І. Корнелюка, секретарем — кандидата біол. наук А. В. Голубенко. Далі було обрано Мандатну комісію у складі: В. С. Мамалига, О. В. Дубровна, І. І. Лялько, О. М. Федота, О. О. Пороннік (голова). Делегати заслухали та затвердили звіт Мандатної комісії, у якому було зазначено, що

на з'їзді представлені майже всі регіональні відділення УТГіС, а присутність 81,1 % делегатів дозволяє вважати з'їзд правоздатним для прийняття рішень згідно Статуту товариства.

Із звітною доповіддю про роботу Товариства на період між ІХ і Х з'їздами виступив Президент УТГіС **В. А. Кунах**. У доповіді було висвітлено основні напрямки діяльності Товариства і Президії, зокрема, та зосереджено увагу на необхідності подальшої популяризації науки, залучення молоді до наукової роботи та розвитку міжнародних наукових зв'язків. Доповідач наголосив на тому, що Товариство до свого 50-річного ювілею прийшло з вагомими здобутками. Зокрема, регулярно виходять у світ друкований орган Товариства — науково-практичний журнал «Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів», а також збірник наукових праць «Фактори експериментальної еволюції організмів». Обидва видання у звітному періоді було перереєстровано, співзасновником видань тепер є й Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, а також визнано Міністерством освіти і науки України фаховими у галузі біологічних наук. Збірник наукових праць «Фактори експериментальної еволюції організмів» був індексований у ICI Journals Master List у 2016 році та визначено Index Copernicus Value = 43,68. Ведеться робота щодо залучення цих видань до інших міжнародних наукометричних баз даних.

Президією Товариства та його регіональними відділеннями регулярно організуються та проводяться наукові та науково-практичні конференції, найвідомішою з яких є щорічна Міжнародна наукова конференція «Фактори експериментальної еволюції організмів», участь у якій беруть науковці з багатьох країн. Важливим здобутком є і те, що серед членів Товариства тепер є й іноземці — вчені з Азербайджану, Білорусі, Канади, Латвії, Литви, Польщі, Росії, США.

За звітний період Товариство зазнало і чималих втрат. Число активних членів зменшилося за останні 5 років з 1410 до близько 800 осіб; припинили функціонування Донецьке, Кримське, Луганське відділення; знизили свою активність Асканійське, Закарпатське, Запорізьке, Івано-Франківське, Херсонське, Хмельницьке відділення УТГіС. Серед членів Товариства зменшився відсоток студентів та молодих вчених. Натомість значно зросла частка спеціалістів вищої кваліфікації — докторів наук, профе-

сорів, членів державних Академій наук (НАНУ, НААН, НАМН), тепер вона становить понад 15 % членів Товариства.

В обговоренні звіту Президії Товариства взяли участь наступні делегати з'їзду: Дробик Надія Михайлівна (м. Тернопіль), Вировець Вячеслав Гаврилович (м. Глухів), Опалко Анатолій Іванович (м. Умань), Дромашко Сергій Євгенійович (м. Мінськ, Білорусь), Блюм Ярослав Борисович (м. Київ), Малюта Станіслав Станіславович (м. Київ), Козерецька Ірина Анатоліївна (м. Київ), Хохлов Анатолій Михайлович (м. Харків), Рашаль Ісаак Давидович (м. Рига, Латвія), Хастерок Роберт (м. Катовіці, Польща), Корнелюк Олександр Іванович (м. Київ), Лемеш Валентина Александрівна (м. Мінськ, Білорусь). Значне зменшення чисельності членів викликало велику стурбованість делегатів з'їзду, які у своїх виступах запропонували низку заходів, спрямованих на активізацію роботи Товариства, на ширше залучення нових членів, особливо молоді, перш за все студентів, аспірантів, докторантів, на підвищення рейтингу як наукових видань Товариства, так і організовуваних Товариством і його регіональними відділеннями наукових конференцій і семінарів.

Від усіх делегатів, які взяли участь в обговоренні звітів, надійшла пропозиція оцінити роботу Президії та Ради Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова за звітний період з 2012 по 2017 рр. як задовільну, яку делегати з'їзду одногосно підтримали відкритим голосуванням. З ініціативи делегатів з'їзду, за сумлінну працю на посаді президента Товариства, розвиток і популяризацію української науки і, зокрема, Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова, Віктора Анатолійовича Кунаха було нагороджено Почесною грамотою.

Делегати з'їзду також заслухали звіт Ревізійної комісії, у якому було представлено результати роботи комісії протягом звітної періоду, проаналізовано активність регіональних представництв Товариства, якість ведення фінансової документації та звітності. Звіт було одногосно затверджено.

За підсумками роботи у період між ІХ і Х з'їздами президент УТГіС ім. М. І. Вавилова В. А. Кунах від імені Президії нагородив найактивніших членів товариства, визначних генетиків, селекціонерів та біотехнологів. Почесними грамотами «За активну участь у роботі Товариства, багаторічну сумлінну працю, вагомий досяг-

нення у науковій діяльності та з нагоди 50-річчя від часу заснування УТГіС ім. М. І. Вавилова» були нагороджені: І. І. Лялько, В. В. Моргун, І. Рашаль, В. А. Лемеш, Я. Б. Блюм, С. В. Чеботар, О. В. Дубровна, Р. А. Волков, О. В. Білинська, І. О. Созінов, О. О. Созінов, І. С. Карпова, І. А. Козерецька, Н. Е. Волкова, Т. П. Лісовська, Р. Хастерок, А. М. Хохлов, В. Г. Вировець, Б. П. Мацелюх.

За пропозицією доктора сільськогосподарських наук, професора Харківської державної зооветеринарної академії (м. Харків, Україна) Хохлова Анатолія Михайловича було обрано Комісію з вироблення проекту рішення з'їзду у складі Кунаха В. А., Опалка А. І., Дробик Н. М., Корнелюка О. І., Голубенко А. В.

Головуючий зборів, О. І. Корнелюк, зазначив, що напередодні відбулися збори представників регіональних відділень УТГіС ім. М. І. Вавилова, де було запропоновано обрати Раду товариства у кількості 41 особи і Ревізійну комісію в кількості 5 осіб. Також були запропоновані кандидатури кандидатів у членів Ради і Ревізійної комісії УТГіС.

Делегати з'їзду відкритим голосуванням одноголосно обрали наступний склад Ради УТГіС ім. М. І. Вавилова: Андреев Ігор Олегович (м. Київ, Україна), Атраментова Любов Олексіївна (м. Харків, Україна), Білинська Олена Володимирівна (м. Харків, Україна), Блюм Ярослав Борисович (м. Київ, Україна), Бурденюк-Тарасевич Лариса Антонівна (м. Біла Церква, Україна), Вировець Вячеслав Гаврилович (м. Глухів, Україна), Волков Роман Анатолійович (м. Чернівці, Україна), Волкова Наталія Едуардівна (м. Одеса, Україна), Голубенко Анастасія Володимирівна (м. Київ, Україна), Громико Олександр Михайлович (м. Львів, Україна), Дробик Надія Михайлівна (м. Тернопіль, Україна), Дубровна Оксана Василівна (м. Київ, Україна), Єльська Ганна Валентинівна (м. Київ, Україна), Ємець Алла Іванівна (м. Київ, Україна), Карпова Ірина Сергіївна (м. Київ, Україна), Кириченко Віктор Васильович (м. Харків, Україна), Ковтун Світлана Іванівна (с. Чубинське, Київська обл., Україна), Козерецька Ірина Анатоліївна (м. Київ, Україна), Козуб Наталія Олександрівна (м. Київ, Україна), Корнелюк Олександр Іванович (м. Київ, Україна), Кунах Віктор Анатолійович (м. Київ, Україна), Кучук Микола Вікторович (м. Київ, Україна), Лемеш Валентина Александрівна (м. Мінськ, Білорусь), Лісовська Тетяна Павлівна (м. Луцьк, Україна), Лукаш Любов Леонідівна (м. Київ, Україна), Мамалига Василь

Степанович (м. Вінниця, Україна), Моргун Володимир Васильович (м. Київ, Україна), Опалко Анатолій Іванович (м. Умань, Україна), Пірко Ярослав Васильович (м. Київ, Україна), Поліщук Валентин Васильович (м. Умань, Україна), Рашаль Ісаак (м. Рига, Латвія), Рубан Сергій Юрійович (м. Дніпро, Україна), Сатарова Тетяна Миколаївна (м. Дніпро, Україна), Сибірний Андрій Андрійович (м. Львів, Україна), Созінов Олексій Олексійович (м. Київ, Україна), Терновська Тамара Костянтинівна (м. Київ, Україна), Федоренко Віктор Олександрович (м. Львів, Україна), Федота Олена Михайлівна (м. Харків, Україна), Хохлов Анатолій Михайлович (м. Харків, Україна), Чеботар Сабіна Віталіївна (м. Одеса, Україна), Шахмурадов Ільхам (м. Баку, Азербайджан).

Делегати з'їзду відкритим голосуванням одноголосно обрали новий склад Ревізійної комісії Товариства, до якої ввійшли: Баннікова Марія Олександрівна, Вагіна Ірина Миколаївна, Карпова Ірина Сергіївна, Нужина Наталія Володимирівна, Пірко Ярослав Васильович.

На засіданні Ради товариства, що відбулося відразу після її обрання, надійшла пропозиція від членів новообраної Ради — Опалка А. І., Вировця В. Г., Хохлова А. М., обрати президентом В. А. Кунаха. Відкритим голосуванням одноголосно обрано президентом УТГіС ім. М. І. Вавилова члена-кореспондента НАН України, професора **В. А. Кунаха**.

За пропозицією В. А. Кунаха шляхом відкритого голосування віце-президентами Товариства одноголосно обрано д.б.н., проф., акад. НАН України Блюма Я. Б., д.б.н., проф. Дробик Н. М., д.с.-г.н., проф., акад. НААН України Ковтун С. І., ученим секретарем — канд. біол. наук Голубенко А. В. Обрано також членів Президії товариства: чл.-кор. НАН України Кучука М. В., д.б.н. Дубровну О. В., акад. НАН України Єльську Г. В., д.б.н. Лукаш Л. Л., д.б.н. Козерецьку І. А., проф. Терновську Т. К., проф. Федоренка В. О., член-кор. НААН Чеботар С. В., канд. с.-г. наук Опалка А. І., проф. Волкова Р. А.

4 і 5 жовтня у першій половині дня проходили пленарні засідання, у другій — секційні засідання. З пленарними доповідями 4 жовтня виступили: проф. **І. Б. Моссе** «Молекулярная генетика — спортивной медицине» (Інститут генетики і цитології НАН Беларуси, Мінск); проф. **Л. Л. Лукаш** «Мутагенез і репарація первинних пошкоджень ДНК» (Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, Київ); проф. **І. А. Козерецька** «European Drosophila Population Genomics Con-

sortium. Історія міжнародної співпраці» (European *Drosophila* Population Genomics Consortium, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ); проф. **О. М. Федота** «Сучасні аспекти генетичної безпеки людини» (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна); член-кор. НААН, проф. **С. В. Чеботар** «Современное состояние секвенирования генома пшеницы *Triticum aestivum* L.» (Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова); член-кор. НАНУ, проф. **О. І. Корнелюк** «Від геному до протеому пшениці *T. aestivum*: біоінформатичні підходи» (Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, Київ); член-кор. НАН Азербайджану, проф. **І. Шахмурадов** «Новые методы предсказания промоторов у растений и бактерий» (Інститут молекулярної біології і біотехнологій НАН Азербайджану, Баку); від колективу авторів — проф. **В. О. Федоренко** «Реконструкція філогенії кластерів генів біосинтезу глікопептидів» Львівський національний університет імені Івана Франка); проф. **А. В. Сиволоб** «Гетельна організація хроматину у клітинному ядрі» (ННЦ «Інститут біології та медицини», Київський національний університет імені Тараса Шевченка); проф. **Р. А. Волков** (співдоповідач кандидат біол. наук **О. В. Череватов**) «Генетичний поліморфізм бджоли медоносною в Україні», Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича); проф. **О. М. Вайсерман** «Епігенетичне програмування схильності до хронічних захворювань» (ДУ «Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова» НАМН України, Київ); проф. **А. М. Хохлов** (співдоповідач проф. **Д. І. Барановський** «Генетическая концепция доместикации и мировые центры одомашнивания животных» (Харьковская государственная зооветеринарная академия).

Після обіду 4-го жовтня працювали: секція 1 «Еволюція геномів у природі та експерименті. Молекулярна генетика та геноміка» (голови секції проф. Т. М. Сатарова та кандидат біол. наук Я. В. Пірко) та секція 2 «Молекулярні та клітинні біотехнології. Біоінформатика та комп'ютерна біологія» (голови секції член-кор. НАН України О. І. Корнелюк та доктор біол. наук Л. О. Сахно). На цих секціях було заслухано 15 усних та 8 стендових доповідей.

У четвер, 5 жовтня 2017 р. на вранішньому пленарному засіданні, на якому головували академік НААН України С. І. Ковтун та доктор біол. наук І. А. Козерецька, з доповідями виступили доктор біол. наук **Н. Е. Волкова** «Сучасні маркерні технології в селекції та насінництві сільськогосподарських рослин» (Селекційно-

генетичний інститут — Національний центр насіннезнавства та сортовивчення, Одеса); проф. **Л. А. Бурденюк-Тарасевич** «Використання генетичної нестабільності чорнобильських мутантів у селекції *Triticum aestivum* L. на продуктивність» (Білоцерківська дослідно-селекційна станція Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України (Біла Церква, Київська обл.); від колективу авторів — проф. **Т. К. Терновська** «Неканонічне успадкування стійкості до борошнистої роси в інтрогресивних лініях м'якої пшениці» (Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київ); від колективу авторів — проф. **М. Р. Козаченко** «Кореляційний і шляховий аналіз урожайності сортів ячменю ярого (*Hordeum vulgare* L.)» (Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, Харків); від колективу авторів — кандидат біол. наук **І. Ю. Парнікоза** «Деякі екогенетичні та фізіолого-біохімічні особливості антарктичного злаку *Deschampsia antarctica* E Desv.» (Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, Київ); Dr. **Dalius Butkauskas**, Dr. **Andrej Pilinkovskij** «Restoration of baltic sturgeon in the basin of the Nemunas (Neman) river in Lithuania» (Nature Research Centre, Vilnius, Lithuania; Fisheries Service under the Ministry of Agriculture of the Republic of Lithuania, Vilnius, Lithuania); від колективу авторів — проф. **С. Е. Дро-машко** «Экспрессия металлотионеина у брюхоногого легочного моллюска *Lymnaea stagnalis* L. как ответ на воздействие солей тяжёлых металлов» (Інститут генетики і цитології Національної академії наук Білорусі, Минск, Республіка Білорусь). Наприкінці засідання за найкращі пленарні доповіді були нагороджені грамотами О. І. Корнелюк, А. М. Хохлов, І. Б. Моссе, С. В. Чеботар, І. Шахмурадов, В. О. Федоренко, D. Butkauskas, І. Ю. Парнікоза, Т. К. Терновська та Р. В. Гончарова. Також, з нагоди 80-річчя В. М. Тоцького (м. Одеса) та 75-річчя С. О. Ігнатової (м. Одеса), ювілярам були передані вітальні грамоти.

Після обіду 5 жовтня працювали секції 3 «Аналіз і оцінка генетичних ресурсів. Загальна та популяційна генетика» (головуюча — проф. Р. І. Бурда) та секція 4 «Генетика та селекція. Генетика людини та медична генетика» (головуючі — проф. В. С. Мамалига та кандидат біол. наук Н. О. Козуб). На цих секціях було заслухано 12 усних та 9 стендових доповідей.

Усього на з'їзді було заслухано і обговорено 30 пленарних та 37 секційних доповідей, представлено 21 стендових повідомлень. Гра-

мотами за найкращу секційну доповідь нагороджені: І. О. Андрєєв «Поліморфізм міжгенного спейсера генів 5S рРНК деяких видів роду *Gentiana* L.» (м. Київ); К. С. Афанасьєва «Зміни петельної організації хроматину на різних стадіях активації лімфоцитів» (м. Київ); П. А. Карпов «Ca²⁺-залежні протеїнази — потенційні регулятори структури і функцій мікротрубочок у рослин» (м. Київ); Л. О. Сахно «Жирно-кислотний склад калюсних культур з різних типів експлантів рослин амаранту» (м. Київ); Н. О. Козуб «Порівняння груп сортів *Triticum aestivum* L. степу і лісостепу України за маркерами господарчо-важливих генів» (м. Київ); Д. О. Скоробагатько «Особенности конъюгации политенных хромосом в потомстве *Drosophila melanogaster* Meig. после острого γ -облучения» (м. Харків); О. М. Громико «Антагоністичні та рiстимульовані властивості актиноміцетів, виділених з ризосфери *Thymus roegneri* K. Koch AGGR» (м. Львів); Р. І. Бурда «Приховані ризики розповсюдження вселенців-ефемерофітів у аграрних біотопах України» (м. Київ).

За найкращі стендові доповіді нагороджені колективи авторів: В. А. Лемеш, М. В. Богданова, Е. Л. Андроник, И. А. Голуб «Геномная биотехнология оценки и отбора селекционного материала льна масличного» (м. Мінськ); Рабонь А. М., Демкович А. Є., Пірко Я. В., Андрєєв І. О., Парнікоза І. Ю., Козерецька І. А., Кунах В. А., Блюм Я. Б. «Поліморфізм довжини інтронів генів β -тубуліну у *Deschampsia antarctica* Desv. з морської Антарктики» (м. Київ); Бакума А. О., Булавка Н. В., Моцний І. І., Попович Ю. А., Чеботар Г. О., Чеботар С. В. «Аналіз генів фотоперіодичної чутливості у сортів та ліній-аналогів пшениці» (м. Одеса); Панчу І. І., Череватов О. В., Волков Р. А. «Вплив сахарози на експресію генів *APX* за дії теплового стресу» (м. Чернівці); Л. Д. Дика, В. Ю. Страшнюк. «Тривалість життя імаго *Drosophila melanogaster*

Meig. за впливу мікрохвильового опромінювання» (м. Харків).

6 жовтня 2017 р. проведено заключну дискусію, прийнято рішення Х з'їзду УТГiС ім. М. І. Вавилова. Під час церемонії закриття з'їзду президент Товариства В. А. Кунах оголосив подяку за гостинний прийом та плідну працю у складі Оргкомітету з'їзду працівникам Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України, а саме: директору чл.-кор. НАНУ І. С. Косенку, ученому секретарю, к.б.н., с.н.с. В. М. Грабовому, завідувачу відділу фізіології, генетики та селекції рослин, канд. к.с.-г. наук, професору А. І. Опалку, завідувачу відділу репродуктивної біології рослин та впровадження, к.с.-г. наук О. А. Балабаку, завідувачу лабораторії мікроклонального розмноження рослин, к.с.-г. наук М. В. Небикову, а також доценту Уманського національного університету садівництва, канд с.-г. наук О. П. Сержуку та колективу художнього ансамблю «Софія». На заключному засіданні за активну участь у роботі Товариства, багаторічну сумлінну працю, вагомі досягнення у науковій діяльності та з нагоди 50-річчя від часу заснування УТГiС ім. М. І. Вавилова В. А. Кунах нагородив грамотами **І. О. Андрєєва, О. О. Пороннік, Л. П. Можилевську, Я. В. Пірка.**

Особливо було відмічено важливість міжнародної співпраці, розширення зарубіжного представництва УТГiС ім. М. І. Вавилова та активну участь у роботі з'їзду делегатів з Польщі (Р. Хастерок), Латвії (І. Рашаль), Білорусі (І. Б. Моссе, В. А. Лемеш, Р. І. Гончарова, С. Є. Дромашко), Азербайджану (І. Шахмуратов, К. Гасімов, А. Абдуллаєв), Литви (Д. Буткаускас), яким президент Товариства В. А. Кунах вручив пам'ятні альбоми з фотографіями краєвидів чарівної «Софіївки».

За відгукми учасників, Х з'їзд УТГiС пройшов на високому науковому і організаційному рівні.